

Energiatoimenpiteet muualla 2022–2023	Toimitilat	Yleiset alueet	Muuta
<p>Helsingin kaupunki</p>	<p>Kulutuksen vähentämistä tavoitellaan kaikissa kaupungin soveltuvissa toimitiloissa ja kiinteistössä. Toimet kiinteistöissä kohdentuvat lämpötilojen ja ilmanvaihdon optimointiin. Konkreettisesti toimet tarkoittavat esimerkiksi huonelämpötilojen alentamista niiltä osin kuin se vain on mahdollista.</p> <p>Sisäliikuntapaikkojen lämpötilaa lasketaan. Lisäksi nuorisotilat, kirjastot, kulttuurikeskukset ja museot säätävät sisälämpötilat vastaamaan uusia määräyksiä. Uudet määräykset rajoittavat sisätilojen lämpötilan 20 asteeseen. Tietyissä rakennuksissa, joissa on esimerkiksi vammais- tai vanhuspalveluita, lämpötila säädetään 21–22 asteeseen. Tyhjillään tai vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen osalta tilannetta katsotaan erityisen tarkkaan tapauskohtaisesti.</p>	<p>Valaistusta himmennetään siellä, missä on etäohjattavia ledivalaisimia. Lisäksi himmennystä lisätään niinä tunteina, joina kulutus on kaikkein korkeimmillaan. Liikuntareittien valoja säädetään aikavälillä 23–06. Reittien pimennykset alkavat portaattain, sillä toimet vaativat myös ulkovalaistusverkon kytkentämuutoksia.</p> <p>Etäohjauksessa olevat sulatusjärjestelmät otetaan pois päältä silloin, kun sähkön tuntihinta on korkea ja kun sää sen sallii. Sellaiset reitit ja portaat, jotka on mahdollista kiertää, suljetaan talvikaudeksi kokonaan.</p> <p>Kaupungin tekonurmikenttien lämmityksessä otetaan entistä tarkemmin sääolosuhteet huomioon, eikä tekojääkenttiä jäädytetä ennen kuin sääolosuhteet sen sallivat. Lämmitys lopetetaan lämpötilan laskiessa viiteen pakkasasteeseen. Aiemmin raja oli kymmenessä asteessa. Tekojääkenttien Jäädyttäminen aloitetaan, kun lämpötila alittaa kahden asteen rajan aikaisemman viiden sijaan.</p>	<p>Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa.</p>

<p>Tampereen kaupunki</p>	<p>Kiinteistöjen lämpötilaa lasketaan keskimäärin 1,5 astetta eli noin 20 asteeseen. Käyttäjiä ohjeistetaan ottamaan tarvittaessa muutos huomioon pukeutumisessa. Lämpötilaa ei alenneta esimerkiksi vanhus- tai vammaispalveluiden rakennuksissa tai päiväkodeista. Ilmanvaihtoa säädetään tarkemmin käyttöaikojen mukaan sisäilmaolosuhteita heikentämättä.</p>	<p>Ulkokenttien lämmityksen käyttökunnossapidon pakkasrajaa lasketaan kymmenestä asteesta siten, että jos pakkasta on yli viisi astetta, kenttien lämmityksen tehoa ei enää nosteta. Ulkokenttien jäädyttäminen aloitetaan vasta, kun vuorokauden keskilämpötila alle +2 astetta. Aiemmin jäädytys aloitettiin, kun lämpötila oli +5 astetta</p> <p>Tampereen Valoviikkojen kestoa lyhennetään.</p>	<p>Tampereen kaupunki tavoittelee viiden prosentin vähennystä energiakulutukseen talvikaudella 2022–2023.</p> <p>Kaupunki aktivoi henkilöstöään osallistumaan energiansäästötalkoiisiin.</p> <p>Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa.</p>
<p>Vantaan kaupunki</p>	<p>Kun toimitilat ovat tyhjillään, energiaa säästetään sammuttamalla valoja, alentamalla lämpötilaa ja vähentämällä ilmanvaihtoa – aina kuitenkin niin, etteivät muutokset heikennä sisäilman laatua. Kiinteistöistä jo noin 35–50 prosentilla on energiaa säästävä LED-valaistus.</p>		<p>Kaupungin työyhteisöissä ekotukihenkilöt opastavat työarjen ympäristöä säästäviin tekoihin kannustaen muun muassa energiansäästöön. Ekotukihenkilöt koulutautuvat perustoimenkuvansa ohella oman yhteisönsä ympäristöasioiden tuntijoiksi ja muun henkilökunnan opastajiksi ja innostajiksi.</p> <p>Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa.</p>
<p>Kuopion kaupunki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sisälämpötilojen maltillinen lasku kohteissa, joissa se on toiminnan luonne huomioiden mahdollista, esimerkiksi toimistoissa, luokkahuoneissa, käytävissä ja varastotiloissa. • Ilmanvaihdon käyntiaikojen tarkistaminen, varmistaen, että ilmanvaihdon käyntiajat kiinteistöissä 	<p>Valaistuksen optimointi turvallisuusnäkökohdat huomioiden, mm. selvittämällä katu- ja yleisten alueiden valaistuksen ajastusta, himmentämistä tai sammuttamista soveltuvissa kohteissa, sisävalaistuksen valaisinten vaihtamista led-valaisimiksi sekä ajastamalla sisävalaistusta, vähentämällä kiinteistöjen ulkovalaistusta yöksi sekä nopeuttamalla katujen ja yleisten alueiden ohjauksjärjestelmien ja valaisimien uusimista.</p>	<p>Tilojen ja laitteiden käyttäjien roolin merkityksen esille tuominen aktiivisen viestinnän ja neuvonnan avulla henkilöstölle, kuntalaisille ja sidosryhmille.</p> <p>Selvitykset aurinkosähkön hyödyntämispotentiaalista omassa toiminnassa sekä olemassa olevan aurinkovoimalan laajennus.</p>

	<p>vastaavat tämän hetken kohdekohtaista todellista tarvetta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilojen jäähdytykseen kuluvan sähköenergian optimointi • Kysyntäjoustopalveluiden hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen kaupungin rakennuskannassa • Autolämmitystolppien sähkönsyötön sekä kiinteistöissä olevien sähköisten sulanapitojärjestelmien toiminnan optimointi • Laitteiden sammuttaminen yöksi ja ajanjaksoille, jolloin niitä ei käytetä • Sisävalaistuksen valaisinten vaihto led-valaisimiksi sekä valaistuksen ajastustoimet. 		<p>Laitteiden sähkön- ja vedenkulutuksen huomiointi hankinnoissa.</p> <p>Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa.</p>
Kouvolan kaupunki	<ul style="list-style-type: none"> • Kiinteistöjen ilmanvaihdon aikataulujen tarpeenmukainen ohjaus käyttöprofiilin mukaan kohteissa, joissa se on mahdollista • Liikuntatilojen sisälämpötila pyritään pitämään 18–20 °C:ssa • Kiinteistöjen ulkovalot pois yöaikaan • Saviniemen palloiluhallin sisälämpötilan alennus viidellä asteella lämmityskauden ajaksi 	<p>Luistelualueiden, kuntoratojen, hiihtolatujen valaistus pois, aloitetaan hiihtokaudella.</p> <p>Tekonurmikentillä valaistus päällä vain varattujen harjoitusten ja pelien aikana.</p>	

Hyvinkään kaupunki	<p>Kaupungintalon ja kaupungin varikon lämpötila lasketaan 19 asteeseen. Tilojen käyttäjät voivat pukeutumisella vaikuttaa omaan käyttömukavuuteensa. Siksi huonelämpö voi olla matalampi. Kaupunki varautuu myös sulkemaan osia kiinteistöistään tai koko kiinteistön, jos se on muuten mahdollista. Joidenkin julkisten tilojen lämpötilat lasketaan 20 asteeseen. Lasku pidetään maltillisena, koska esimerkiksi lapset ja ikäihmiset eivät pysty vaikuttamaan omaan lämpöviihtyvyyteensä samoin kuin aikuiset. Tiloja tarkkaillaan ja lämpötilaa muutetaan tarpeen mukaan.</p>		
Rauman kaupunki	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin toimitilojen lämpötilan laskeminen yhdellä asteella, lukuun ottamatta ikäihmisten ja varhaiskasvatuksen tiloja. • Tyhjillään tai vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen ja tilojen lämmityksen ja ilmanvaihdon säätäminen • Ilmalämpöpumppujen jäähdytyskäytön estäminen • Tilojen valaistuksen sammuttaminen käytön jälkeen 	<p>Ulkoliikuntakenttien valaistusten säätäminen.</p>	
Kaarinan kaupunki	<p>Kaarina-talon edustan lämmityksen/sulanapidon käyttämättä jättäminen, 25.000 €:n arvioitu säästö talvikaudella. Rakennuksen sisälämpötilan laskeminen 1–2 asteella siellä, missä se on mahdollista.</p>	<p>Ei led-lamppujen alueilla valaistuksen pidempi sammuttaminen yöllä 2h (12-6), 20.000 €:n arvioitu säästö talvikaudella</p>	<p>Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa.</p>

<p>Porvoon kaupunki</p>	<p>Tulevan talven energiansäästötarpeeseen esitetään, että kaupungin rakennuksissa, joiden lämpötilaa voidaan ohjata kaukovalvonnan kautta, lasketaan lämpötiloja. Käyttöaikoina lämpötilaa lasketaan yhdellä asteella ja rakennuksen ollessa tyhjillään edelleen 1,5 asteella. Samoissa rakennuksissa säästetään sähköä säätämällä hämäräkytkimiä syttymään myöhemmin, sammuttamalla osa ulkovaloista kokonaan käyttöaikojen ulkopuolella ja ohjelmoimalla sisävalaistus kokonaan pois öisin ja viikonloppuisin. Sähkösäästötoimenpiteillä säästyy samalla noin 100.000 euroa vuodessa. Jos tilanne muuttuu oleellisesti, ja tarvitaan laajempia energiansäästötoimenpiteitä, voidaan harkita mm. suurimpien liikuntalaitosten määräaikaista sulkemista.</p>		<p>Kannustamme luonnollisesti kaupungin työntekijöitä ja kaupunkilaisia käyttämään sähköä järkevästi.</p> <p>Tilanteen ja sähkön kulutuksen seuranta sekä mahdollisia hallittuja sähkökatkoksia varten on perustettu seurantaryhmä, johon kuuluvat: Porvoon Energia, toimitilajohto, tilapalvelut, viestintä, kuntatekniikka ja pelastuslaitos.</p>
<p>Haminan kaupunki</p>	<p>Haminan kaupunki laskee lämpötilaa kaikissa kiinteistöissä keskimäärin 2 °C ja tyhjien kiinteistöjen lämpötila lasketaan ylläpitolämpötilaan noin +15 °C.</p>		
<p>Tornion kaupunki</p>	<p>Kaikkein vaikuttavin energiaa säästävä toimenpide on lämpötilan laskeminen 20 asteeseen kaikissa kaupungin julkisissa kiinteistöissä kuten kaupungintalolla, kouluissa, päiväkodeissa, terveyskeskuksessa, museoissa ja kirjastossa. Lämpötilan laskeminen yhdellä asteella säästää viisi prosenttia lämmityskustannuksissa.</p>	<p>Kaupunki säästää energiaa myös vähentämällä kävelykatualueiden sulanapitoa. Sulanapitoa korvataan normaalilla talvikunnossapidolla, kuten aurauksella ja liukkaudentorjunnalla.</p> <p>Katuvalojen lamput on Torniossa jo pääosin vaihdettu led-valaisimiksi. Led-valaisimissa on käytössä yöaikainen tehonlasku, jolloin öisin, vähäisen liikenteen aikaan, valaistusteho puolitetaan.</p>	

		Eräillä alueilla ja kokoojakaduilla on vielä käytössä noin 1 100 vanhaa tekniikkaa edustavaa valaisinta. Näiden valaisimien osalta voidaan ottaa käyttöön ns. yöaikainen vaihepudotus, jolloin kolmannes valaisimista sammuu. Toimenpiteellä voidaan arvioida säästettävän noin 70 000 kWh sähköä vuoden aikana, mikä vastaa noin 10 000 euron kustannusta.	
Mäntsälän kunta	Mäntsälän kunta tulee osana kampanjaan liittyviä toimenpiteitään vähentämään toimitilojensa lämpöasteita mahdollisuuksien mukaan. Ensisijaisesti lämpötiloja pyritään alentamaan teknisistä tiloista ja varastoista, ja myöhemmin mahdollisesti muistakin kunnan toimitiloista.		Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa.
Jyväskylän kaupunki	Sähköä säästetään alentamalla huonelämpötilaa toimistotiloissa, kouluissa, päiväkodeissa ja muissa kaupungin tiloissa 1–2 asteella. Kaupungin tilojen valaistusta sekä ilmanvaihtoa tarkastellaan ja ohjelmoidaan mahdollisuuksien mukaan uusiksi tilojen käyttöaikojen mukaan. Jos mahdollista, säästötoimia kohdistetaan sähkön huippukulutustunteihin eli aamupäiviin ja alkuiltaan.	Kaupunkialueella on edelleen käytössä led-valaisimien ohella myös kaasupurkauslamppuja. Kaasupurkauslamppuja ei ole mahdollista himmentää, joten ainoa tapa säästää energiaa on valaistuksen sammuttaminen yöajaksi. Energiaa säästetään sammuttamalla valot Tikkakosken, Heinämäen, Sulunperän ja Sammallahden teollisuusalueilla joka yö klo 23–05 väliseksi ajaksi. Lisäksi valaistus sammutetaan kaikilta valtion alempiarvoisilta teiltä klo 23–05 väliseksi ajaksi lukuun ottamatta x, x ja x teitä. Asuntoalueilla, joilla ei ole asennettu yöajaksi himmennettäviä led-valoja sammutusta aikaistetaan pe–la ja la–su öisin. Valaisimet sammuvat klo 02 ja syttyvät klo 06. Joulun	Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa. Säästötoimien lisäksi kaupunki viestii ja kampanjoi energiansäästöstä eri tavoin. Kaupungin viestinnässä tullaan näkemään syksyn aikana kaupunkilaisille, yrityksille ja yhteisöille suunnattuja energiansäästövinkkejä sekä kertomaan kaupungin omista energiansäästötoimista muun muassa verkkouutisina, podcasteina ja sosiaalisessa mediassa.

		aikaan yösammutusta ei toteuteta 23.12.–6.1. välisenä aikana, jolloin jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä on vilkkaampaa lomien takia.	
Nokian kaupunki	Asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaan lasten päivähoitopaikoissa, oppilaitoksissa ja vastaavissa tiloissa huoneilman lämpötilan tulee lämmityskaudella olla vähintään +20 °C. Lämpötilojen säätö mahdollisimman lähelle asumisterveysasetuksen mukaista alarajaa tuottaa merkittävää säästöä lämmitysenergian kulutuksessa ja lämmityskustannuksissa.	<p>Hämärän aikaa voidaan pidentää aamulla ja alkuillasta. Ulkovaistuksen päälläoloaika lyhentämällä koko kaupungin alueella 1–2 tunnilla vuorokaudessa, esim. ½ tuntia-tunti aamulla ja iltapäivällä/alkuillasta, voidaan saada vuositasolla muutamien prosenttien energiansäästö.</p> <p>Yksityisteiden valaistus toimii pääasiassa hämäräkytkimellä, aikakytkimiä ei ole. Näin ollen yksityisteiden valaistuksessa harkittavana energiansäästötoimenpiteenä on valaistuksen sammuttaminen kokonaan.</p> <p>Energiansäästötoimena voidaan myös harkita talvikaudella ylläpidettävien luistelukenttien määrän vähentämistä sekä valaisematta jättämistä.</p>	<p>Muina energiansäästökohteina voidaan harkita esimerkiksi autolämmityspaikkojen poistamista käytöstä ja jouluvalaistuksesta luopumista. Lisäksi laaditaan rakennustyyppikohtaiset ohjeet rakennusten energiatehokkaasta käytöstä ja sähkökatkojen vaatimista toimista.</p> <p>Mukana Astetta alemmas - energiansäästökampanjassa.</p>